

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5CoP/35/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5318200202
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5318200202.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu JUDr. Miroslava Jamricha a JUDr. Dagmar Cabadajovej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: E. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, dieťa rodičov - matky P. M., nar. X.X.XXXX, bytom L., B. G.. XXX, zastúpenej Advokátkou kanceláriou JUDr. Bohuslav Majchrák, spol. s.r.o., F. Kráľa č. 2080, Čadca a otca P. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom L., Z. č. XXXX, zastúpeného Advokátkou kanceláriou JUDr. Peter Strapáč, PhD., Májová č. 1582, o úpravu styku s maloletým dieťaťom a zvýšenie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Čadca, č.k. 11P/5/2018-54 zo dňa 12. marca 2018, taktó

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu o úprave styku otca s maloletou E. /výrok I./ m e n í tak, že otec j e o p r á v n e n ý stretávať sa s mal. E. každý pondelok v mesiaci v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod, každú stredu v mesiaci v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod., a každý piatok v mesiaci v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod..

Matka v určenom čase dieťa na styk pripraví a odovzdá otcovi v mieste bydliska, otec po ukončení styku dieťa na tom istom mieste matke vráti.

Vo výroku o výživnom /výrok II./ rozsudok okresného súdu m e n í tak, že návrh matky na zvýšenie výživného zamietá.

Vo výroku o zameškanom výživnom /výrok III./ rozsudok okresného súdu z r u š u j e .

Žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd umožnil otcovi stretávať sa s mal. E.C., nar. XX.X.XXXX každú párnú stredu v mesiaci v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod. a každú nepárnu sobotu v mesiaci v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod. v prítomnosti matky po dobu troch mesiacov od právoplatnosti rozsudku a ďalej každú párnú stredu v mesiaci v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod. a každú nepárnu sobotu v mesiaci v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod. v neprítomnosti matky tak, že maloletú matka pripraví v stanovenú hodinu a odovzdá otcovi, otec je povinný maloletú prevziať v stanovenú hodinu pred domom matky a po ukončení styku dieťa matke odovzdať. Zároveň zmenil rozsudok Okresného súdu Čadca, sp. zn. 11P/16/2017 zo dňa 24.4.2017 a vyživovaciu povinnosť otca k mal. E. zvýšil zo sumy 100,- Eur mesačne na sumu 180,- Eur mesačne, ktorú uložil otcovi platiť vždy do 15-teho dňa tohto mesiaca vopred k rukám matky, pod následkom výkonu rozhodnutia. Nedoplatok na výživnom za dobu od 24.1.2018 do 12.3.2018 vo výške 80,- Eur povolil otcovi splácať v 20-eurových mesačných splátkach spolu s bežným výživným, pod stratou výhody splátok, žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že rodičia sa medzi

sebou nedokážu dohodnúť o úprave styku otca s mal. E.. Od januára 2018 sa otec s maloletou dcérou nestretáva, pretože mu matka nedovoľuje stretnúť sa s dieťaťom. Aj keď nepoprela, že by otec nemal dobrý vzťah so svojou dcérou, dôvodom, pre ktorý mu odmieta dieťa odovzdať, je skutočnosť, že si nevie predstaviť priebeh stretávania sa mimo domácnosti mal. E.. Doposiaľ otec sa s maloletou mimo domácnosti matky nestretával, navyiac maloletá navštevuje 1 dňa materskú školu v pracovnom týždni, matka si ju na obed vyzdvihne a uloží spať. Vstáva okolo 15.30 hod. Z uvedeného súd vyvodil, že je možné, aby sa otec stretával s maloletou v čase od 16.00 hod., a preto styk umožnil každú párnú stredu v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod. a každú nepárnu sobotu v mesiaci v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod. Za prvé tri mesiace umožnil styk realizovať v prítomnosti matky z dôvodu adaptovania maloletej na vzniknutú situáciu v rámci rodičovských vzťahov. V tejto súvislosti prihladol predovšetkým na vek maloletej, na to, že otec musí najskôr spoznať jej návyky, potreby, k čomu je potrebná komunikácia s matkou. Ohľadne novourčenej výšky výživného prvoinštančný súd uviedol, že v čase od posledného rozhodnutia nastala zmena pomerov v tom smere, že maloletá navštevuje materskú školu, za ktorú matka uhrádza poplatok 20,- Eur, stravné 22,38,- Eur. Matka tvrdila, že maloletá má problémy s kožným ekzémom, v dôsledku čoho jej zakupuje krémy v hodnote 20-30,- Eur. Uvedené však nedokladovala žiadnou lekárskou správou a pokiaľ i otec sa zaviazal uhrádzať náklady na materskú školu a zakupovať veci, ktoré maloletá potrebuje pre svoj ďalší vývoj, súd považoval za vzniknutú situáciu, keď rodičia nedokážu komunikovať, za otázne, či otec svoj sľub uhrádzať výdavky nad sumu určeného výživného splní. Otec je zamestnaný v spoločnosti WOOD GA, a.s., Čadca, nepodal daňové priznanie, za čo bol sankcionovaný a nebolo preto možné ani ustáliť výšku jeho príjmu. Nevlastní veci väčšej hodnoty, mimo osobného motorového vozidla zn. Mercedes G, rok výroby 1991 a dvoch motoriek Yamaha rok výroby 2012. Matka poberá v Občianskom združení DOS, ako pomocná účtovníčka, príjem okolo 800,- Eur mesačne + rodinné prídavky a výživné. S prihladením potom na náklady, ktoré vznikajú v súvislosti s úhradou škôlky, oblečenia, v súvislosti so zdravotnými problémami maloletej, zvýšil výživné na 180,- Eur mesačne, zohľadniac, že obaja rodičia maloletej žijú so svojimi rodičmi v ich rodinných domoch a podľa ich vyjadrení prispievajú na domácnosť, otec nepravidelne sumou 170,- Eur mesačne, matka podľa možností 200-300 Eur mesačne.

2. Proti rozsudku prvoinštančného súdu doručil v zákonnej lehote odvolanie otec maloletej. Poukazoval, že styk upravený s mal. E. iadnym spôsobom nerefektuje jeho snahu zaujímať sa o dcéru, označil ho za absolútne nedostatočný. Navyiac nepochopil, prečo po dobu 3 mesiacov sa musí stretávať s dcérou v prítomnosti matky. Súd vôbec neskúmal, či je schopný sa o dieťa i bez matky postarať. Dieťa chodí do škôlky, stretáva sa s inými deťmi a ostatnými ľuďmi. To, že si matka nevie predstaviť stretávanie mal. E. mimo domácnosti matky a neumožňovala styk otcovi len z dôvodu zhoršenia ich vzájomných vzťahov, nie je chybou otca, ale chybou matky. Súd neoddelil vzťah rodičov od vzťahu otca k dieťaťu. Nechápe, na akú adaptáciu sa má mal. E. pripraviť, keď v zásade nebude nikde prespávať a tým, že chodí do škôlky je adaptovaná a pripravená na iné prostredie a iný kolektív. Navyše matka pracuje, takže tiež nie je s maloletou sústavne. S dcérou má záujem stretávať sa každý pondelok, stredu, piatok, nedeľu od 16.00 hod. do 19.00 hod. Dieťa je zvyknuté s otcom tráviť čas, nakoľko mal. E. navštevoval denne a matka pokojne odišla do obchodu, či za kamarátkami, pokiaľ sa on staral o dieťa. Pokiaľ bude dcéru vidieť dohromady 5 hodín v priebehu dvoch týždňov, tak nevie ako sa dá za taký krátky čas vybudovať vzťah. Rozhodnutie súdu považoval za vnútorne rozporné. Taktiež nesúhlasil s rozhodnutím prvoinštančného súdu, pokiaľ zvýšil výživné na sumu 180,- Eur mesačne ani nie rok po schválení rodičovskej dohody. Podľa otca nedošlo k žiadnej zmene pomerov. Poprel, že by matka platila stravu za škôlku 22,38 Eur a poplatok za škôlku, nakoľko preukázal v konaní, že toto platí on a neplatí to matka. Taktiež poprel, že by liečba maloletej vyžadovala 20-30,- Eur mesačne, navyiac i sám súd uviedol, že uvedené nemá preukázané. Maloletá E. má problémy s ekzémom od narodenia, pokiaľ teda rozhodoval totožný senát Okresného súdu Čadca, zohľadňoval aj tie výdavky, ktoré sa objavili už počas prvého rozhodovania o výške výživného. Pokiaľ súd zmenu pomerov vzhliadol v skutočnosti, že rodičia maloletej v dôsledku nezhôd prestali komunikovať a z tohto dôvodu považoval za otázne, či otec bude naďalej prispievať dobrovoľne nad sumu 100,- Eur mesačne naturálnymi plneniami, zastal názor, že súd by sa mal riadiť faktami, nie hypotetickými otázkami. I napriek zhoršenej komunikácii s matkou a jej rodinnými príslušníkmi naďalej platil škôlku ako i stravu v škôlke, plnil si výživné nad rámec súdom stanoveného výživného, snaží sa maloletej zabezpečiť čo najväčší komfort. Odôvodnenie rozhodnutia súdu o zvýšení výživného považoval za nedostatočné a výšku zvýšeného výživného považoval za neadekvátnu vzhľadom na vek a potreby maloletej. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alebo aby umožnil otcovi stretávať sa s

maloletou každý pondelok, stredu, piatok a nedeľu v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod. bez prítomnosti matky.

3. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca vytýkala, že v podanom odvolaní absentujú odvolacie dôvody ako základný predpoklad meritórneho odvolacieho prieskumu. Žiadala súd prvej inštancie na vyzvanie odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov. K odvolaniu otca uviedla, že súd správne posúdil, pokiaľ umožnil stretávať sa otcovi s maloletou tak, ako je uvedené vo výroku I. napadnutého rozsudku. Uvedené jednak zohľadňuje aktuálny prístup otca k maloletej a pokiaľ otec nesúhlasil s výrokom II. rozhodnutia o zvýšení výživného, podala v zákonnej lehote odvolanie i ona, v ktorom na rozdiel od otca uviedla skutočnosti, na základe ktorých považuje zvýšenú výšku výživného za nesprávnu. Zásadne s požiadavkou otca ponechať naďalej výšku výživného v sume 100,- Eur nesúhlasila.

4. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky uviedol, že odvolanie spĺňa všetky náležitosti tak, ako ich zákon požaduje. Navyše súd ho doteraz nevyzval na doplnenie odvolacích dôvodov a ani CSP ani CMP nevyžaduje ako obligatórnu náležitosť uvedenie paragrafového znenia odvolacieho dôvodu. V tejto súvislosti poukázal na ustanovenie § 65 CMP a zotrval na dôvodoch podaného odvolania.

5. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca uviedla, že ním uvádzaný dôvod podľa § 62 ods. 1 CMP je nenaplnený, odvolanie ako celok účelové a nedôvodné. Navyše otec v podanom odvolaní napadol výrok III. rozsudku súdu o povinnosti splácať nedoplatok na výživnom bez toho, aby uviedol, v čom je tento výrok nesprávny. Žiadala preto napadnutý výrok II. zmeniť a rozsudok vo výroku I. a III. potvrdiť.

6. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v ustanoveniach §§ 65 až 67 CMP a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contráριο odvolaním napadnuté rozhodnutie prvoinštančného súdu vo výroku o úprave styku otca s maloletou zmenil tak, že umožnil otcovi stretávať sa s mal. E. každý pondelok v mesiaci v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod., každú stredu v mesiaci v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod. a každý piatok v mesiaci v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že matka maloletú v stanovený čas na styk s otcom pripraví a v mieste bydliska maloletej ju odovzdá otcovi. Po ukončení styku ju otec v stanovený čas v mieste bydliska dieťaťa vráti. Rozsudok okresného súdu o výživnom vo výroku II. odvolací súd zmenil a návrh matky na zvýšenie výživného zamietol, výrok III. rozsudku okresného súdu zrušil.

7. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že prvoinštančný súd nedostatočne vyhodnotil potrebu maloletej vzhľadom na jej vek tráviť čo najčastejšie čas s otcom tak, aby sa opätovne mohli rozvinúť citové väzby medzi dieťaťom a otcom, aby si na prítomnosť otca zvykla a aby sa aj on mohol podieľať na jej výchove a starostlivosti o ňu. Stotožnil sa s námietkami otca o tom, že úprava styku každú párnú stredu v mesiaci a nepárnú sobotu v mesiaci v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod., prípadne do 19.00 hod., je nedostatočná. Až do januára 2018 sa otec stretával s dcérou každý deň v domácnosti matky. Z toho je možné vyvodiť, že je schopný sa o dieťa nielen postarať, ale že pozná i návyky dieťaťa a jej potreby. Okresný súd nedostatočne vyhodnotil skutočnosť, že stretávať sa otcovi s dcérou neumožnila práve jej matka, a preto nie je možné minimalizovať práva otca na styk s dieťaťom len preto, že matka svojvoľne v stretávaní sa otca s dcérou bránila a dieťa mu odmietala odovzdať. Konala tak v prvom rade proti záujmom svojho dieťaťa, nakoľko z vykonaného dokazovania ani z vyjadrení matky nebolo možné usúdiť, že by styku otca s dieťaťom bránili akékoľvek okolnosti na strane otca. Navyše, ide o maloleté dieťa, ktoré dopoludnia navštevuje škôlku, teda je zvyknuté i na prítomnosť iných osôb. Možnosť otca stretávať sa s dieťaťom po dobu 2 hodín každý druhý deň, nemôže byť pre maloletú takou záťažou, ktorá by mohla akýmkoľvek spôsobom ovplyvniť jej zdravý vývoj, príp. fyzické, resp. psychické zdravie. V nadväznosti na uvedené preto odvolací súd rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým upravil styk otca s dieťaťom zmenil, požiadavke otca stretávať sa s maloletou každý pondelok, stredu, piatok v mesiaci v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod. vyhovel. Nepovažoval za vhodné upraviť styk po 18.00 hod. večer, nakoľko je potrebné zohľadniť, že maloletá má svoj denný režim, ktorý je potrebné rešpektovať a vzhľadom na to, že ráno vstáva do škôlky, umožniť jej pripraviť sa na nočný kľud a spánok. Pokiaľ sa týkalo okresným súdom vyslovenej požiadavky, aby sa po dobu prvých troch mesiacov styk realizoval v prítomnosti matky, vzhľadom na to, že od rozhodnutia okresného súdu uplynula dostatočná doba, odvolací súd nepovažoval za potrebné opätovne viazať styk na prítomnosť matky, a to i z dôvodu zhoršených vzťahov medzi rodičmi a ich nedostatočnej komunikácie.

8. Pokiaľ sa týkalo postupu prvoinštančného súdu, ktorým zvýšil výživné zo sumy 100,- Eur na sumu 180,- Eur mesačne a zmenil rozsudok Okresného súdu Čadca, sp. zn. 11C/16/2017 zo dňa 24.4.2017, odvolací súd nezistil z napadnutého rozhodnutia, aká zmena pomerov na strane maloletej nastala, pokiaľ v priebehu jedného roka zvýšil výživné takmer o 100%. Na jednej strane preskúmaním spisu 11P/16/2017 ako i rozsudku v predmetnej veci, odvolací súd považoval za preukázané, že tvrdenými kožnými problémami maloletá trpela už v čase rozhodovania, v konaní 11P/16/2017 s tým, že už v tom čase matka tvrdila, že je potrebné jej zakupovať prísady do kúpeľa a vyčíslila v tejto súvislosti náklady okolo 25,- Eur mesačne. Pokiaľ i maloletá navštevuje materskú školu, bolo preukázané a matkou nepopreté, že náklady na materskú školu hradí otec. Prvoinštančný súd dokonca v napadnutom rozhodnutí potvrdil, že otec v konaní predložil príjmové pokladničné doklady o zaplatení poplatkov za materskú školu, ako i fotokópie pokladničných blokov o vykonaní nákupu pre maloletú. Matka predložila pokladničný doklad o úhrade nákladov v materskej škole za september 2017, k tomu otec podal pred súdom vysvetlenie.

9. V nadväznosti na uvedené sa javí za nie podložený a zdôvodnený postup okresného súdu, pokiaľ v priebehu roku zvýšil na maloletú výživné o sumu 80,- Eur mesačne, nakoľko z rozhodnutia okresného súdu odvolací súd nezistil, aké iné náklady než tie, ktoré boli preukázané v pôvodnom konaní a v prípade nástupu do škôlky platené otcom, zohľadňoval a na podklade akých skutočností k zvýšeniu výživného v tak krátkom čase takmer o 100% pristúpil. Navyiac z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že matka dosahuje príjem ako pomocná účtovníčka približne 800,- Eur mesačne, poberá rodinné prídavky, to znamená, že aj ona sama sa môže určitou čiastkou podieľať na úhrade výživného v prospech dieťaťa. Vyživovacia povinnosť majú totiž obaja rodičia, každý podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov s tým, že ani osobná starostlivosť matky nezbavuje ju povinnosti podieľať sa na výdavkoch a nákladoch na zabezpečenie starostlivosti o dieťa. V nadväznosti na uvedené preto odvolací súd rozsudok okresného súdu vo výroku II. zmenil, návrh matky na zvýšenie výživného zamietol s tým, že ponechal v platnosti výživné tak, ako bolo ustálené v rozhodnutí Okresného súdu Čadca, sp. zn. 11P/16/2017 zo dňa 24.4.2017. Výrok III ako nadväzujúci výrok na výrok II. zrušil. Jednak nemal preukázanú zmenu pomerov na strane maloletej, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výživného a na druhej strane pokiaľ by takouto skutočnosťou malo byť nastúpenie maloletej do škôlky, otec listinnými dôkazmi preukázal, že tieto náklady znáša sám. Hypotetické úvahy, či tak bude robiť i naďalej neobstoja, rozhodujúce sú totiž skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania.

10. Žiadnemu z účastníkov odvolací súd právo na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko ani jeden z účastníkov si o ich náhradu nepožiadala.

11. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Poučenie o odvolaní: Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 Civilného mimosporového poriadku, v ďalšom texte už len „CMP“).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)